נושאים באגרות הראי"ה

מכתבי ידידות, ברכה ותודה

78 אגרות · כרכים א', ב', ג', ד'

הנושא בקצרה, הנושאים המרכזיים שבו ומה מלמדות האגרות,

ורשימת כל האגרות שבנושא עם תקציר קצר (גרסה מקוצרת, בלי נוסח האגרות)

igrot.shlomo-aviner.net

הנושא בקצרה

חלק גדול מן האגרות הן מכתבי ברכה, ידידות ותודה: ברכות לחגים ולשנה החדשה, ברכות לרבנים ביום הולדתם או במינוים, תודות על ספרים ששלחו אליו, ומזל טוב לשמחות. דרכם רואים עד כמה רחב היה מעגל האנשים שהרב קוק היה קשור אליהם: גדולי תורה כמו הרב שמואל סלנט והאדמו"ר מגור, ידידים קרובים כמו הרב יעקב משה חרל"פ והרב זאב יעבץ, אנשי היישוב החדש, ואף מלך בריטניה, הנציב העליון ואלברט איינשטיין.

גם המכתבים הקצרים האלה נושאים את רוחו של הרב קוק. הרב קוק מברך כל אחד לפי דרכו ולפי מעשיו, ובכל ברכה יש תפילה לגאולה ולבניין ציון.

ברכות לגדולי ישראל

כרך א', אגרת נא: להרב שמואל סלנט, רבה של ירושלים, במלאת לו תשעים ואחת שנה: הרב קוק משתתף מרחוק בשמחת ירושלים, ומברך אותו שיזכה לראות בבניין השלם.

"וימים על ימי אדוננו יוסיף המחיה חיים ב"ה, ויזכהו לראות בבנין שלם, בנין בית מקדשנו ותפארתנו"

כרך א', אגרת נוספות ג: מכתב האדר"ת אל הרב קוק, לקראת כניסתו לרבנות יפו: ברכה שתהיה רגלו מבורכת ושדבריו יישמעו. האדר"ת מצטער שבגלל מחלתו אינו יכול לבוא לקבל את פניו.

"וישמח ד' במעשיו ובדרכיו"

כרך ד', אגרת אקג: לאדמו"ר מגור, בצאתו מן הארץ אחרי ביקורו: ברכת הדרך, ותפילה שישוב במהרה.

כרך ד', אגרת אקסח: למערכת 'הישראלי הסקנדינבי' בקופנהגן: ברכה לרב פרופ' דוד סימונסן ליום הולדתו השבעים.

ידידי נפש

כרך ב', אגרת תרד: להרב יעקב משה חרל"פ, לפני ראש השנה: ברכת שנה טובה נלהבת לו ולמשפחתו.

"יקבל נא, חביבי וחמדת לבבי, את ברכתי, ברכת השנה הבעל"ט, במעולות שבברכות"

כרך ג', אגרת תתקעה: לוועד המושבה רחובות, אחרי שובו לארץ: תודה וברכה לעדת רחובות.

"החקוקה כחותם על לבבי"

כרך ג', אגרת תתקמט: להרב זאב יעבץ: הרב קוק מודה על מכתב הפורים ועל דברי הבדיחה שבו.

ברכות לאנשי היישוב והתנועה הלאומית

כרך א', אגרת רא: לשמעון רוקח: ברכה על אות הכבוד שקיבל מקיסר אוסטריה, ועל מפעליו לטובת יפו.

"על כל השמחים לקראת כל מפעלך לטובת עיה"ק משחר טל ילדותך"

כרך א', אגרת רצג: למר לופו, מנהל מקווה ישראל: ברכה לחברת 'כל ישראל חברים' ביובל החמישים שלה.

"מרחפים הם נגד עיני רוחי האידיאלים הנעלים, המוסריים, הדתיים והלאומיים"

כרך ב', אגרת תרלד: למנחם מנדל ביליס, אחרי שחרורו ממשפט עלילת הדם: ברכה, ושמחה על החלטתו לעלות לארץ ישראל.

"והוספת עוד על שמחת לבבי ולבב כל בני ישראל, ביחוד יושבי ארצנו הקדושה, בהחלטתך לעלות אל הקודש"

כרך ג', אגרת תתנא: ללורד ליונל וולטר רוטשילד: ברכה על הצהרת בלפור, שנמסרה על ידו.

"שתחזקנה ידיו בעבודת הקודש של בנין עמנו על ארץ חמדתנו"

כרך ג', אגרת תתקיז: לד"ר חיים ויצמן, בשובו ממסעו לארץ ישראל: ברכת שלום.

"בבאך שלם ממסעך הגדול"

ברכות לשליטים ולחכמי העולם

כרך ד', אגרת אלא: למלך בריטניה, ליום הולדתו: הרב קוק מוסר לו את רשמי התפילה לשלומו בבית הכנסת הגדול בירושלים.

"והננו מלאים בטחון שהברכה היוצאת מציון מעם ד' יושב ציון תחול במלואה על הוד מלכותו ומשפחתו וממלכתו הגדולה"

כרך ד', אגרת אלב: למלך ג'ורג': תודה בשם ישראל על התגשמות ההכרזה על בית לאומי לישראל בארץ.

"על התגשמות הכרזת הו"מ לכונן לישראל בית לאומי על הארץ אשר נתן ה' לאבותינו"

כרך ד', אגרת אקעח: לנציב העליון, סר הרברט סמואל: ברכת פסח, והזמנה לו ולמשפחתו לכוס תה בביתו באחד מימי החג.

"ואתכבד להזמין את הוד מעלתו, ואת משפחתו הנשאה, לכוס תה, בביתי בחוג משפחתי"

כרך ד', אגרת אקסא: לאלברט איינשטיין, בבואו לירושלים: הרב קוק מברך אותו כגדול חכמי העולם, ושמח לקבל את פניו.

"וברוך הבוחר בעמו ישראל אשר נתן לנו בדורנו את האיש אשר בו גוים וממלכות יתהללו"

מה מלמדות האגרות

לשמוח בשמחת כל אחד. הרב קוק מוצא דבר טוב לברך עליו בכל אדם, מגדול תורה ועד איש ציבור ומדען.

כל ברכה פונה לציון. גם ברכה לרב זקן היא ברכה שיזכה "לראות בבנין שלם, בנין בית מקדשנו" (כרך א', אגרת נא).

כבוד למלכות. הרב קוק מתפלל לשלום המלך ומודה לו בשם ישראל (כרך ד', אגרת אלא; כרך ד', אגרת אלב).

ידידות של תורה. הקשר עם ידידיו, כמו הרב חרל"פ, חם ואישי (כרך ב', אגרת תרד).

הרב שלמה אבינר על הנושא

"מה זה חבר?" - במלואו, בלשונו של הרב אבינר: מהו חבר אמיתי, ומה בין חברות לבין סתם היכרות.

(מקור: מתוך ספרי הרב)

האגרות שבנושא

78 האגרות שבנושא, לפי סדר הכרכים, כל אחת עם תקציר קצר. הנוסח המלא - באתר ובחוברת המלאה

כרך א', אגרת ב הגאון ר' צבי הירש הכהן, אב בית דין קאפוליא (חתנו של ר' מרדכי גימפל) · ללא תאריך באגרת (כנראה סמוך לאגרת א, תרמ"ח - הערכה)

הרב קוק מודה לו על מכתבו ומתנצל שלא כתב קודם. הרב קוק מבקש ממנו להשתתף ב"עיטור סופרים", ומסביר שהעיתון מקבל רק דברי גדולי הדור. הרב קוק מבקש גם לפרסם בו חידושים של גאוני הדורות הקודמים, ובהם כתבי זקנם הגאון ר' דובער זצ"ל, שנמצאים ביד ר' מרדכי גימפל. בסוף מצורפת ברכה לבנו ר' יעקב, ידיד נעוריו.

כרך א', אגרת נא הרב שמואל סלנט, רבה של ירושלים · ח' שבט תרס"ז - יפו

ברכה לרב שמואל סלנט במלאת לו תשעים ואחת שנה. הרב קוק מברך אותו שיזכה לראות את השלמת בניין ת"ת וישיבת "עץ חיים", ואת בניין בית המקדש.

כרך א', אגרת פז המקובל הרב פנחס הכהן לינטופ, אב בית דין בירז · כ"ו אלול תרס"ז - יפו

ברכת שנה טובה. הרב קוק מתנצל שלא השיב באריכות על מכתבו. הרב קוק מעודד אותו להאיר את חכמת הנסתר, כי "ישועת ישראל וישועת העולם כולו תלויה בהופעת חכמת אור הגנוז של פנימיות רזי תורה בשפה ברורה".

כרך א', אגרת פח הרב יעקב משה חרל"פ · ערב ראש השנה תרס"ח - יפו

ברכת שנה טובה. הרב קוק מבקש מהרב חרל"פ לעבוד את ה' רק בשמחה, בלי עצבות, ולא להכביד על עצמו יותר מכוח בריאותו: "יפה שעה אחת של תורה ועבודה במנוחה מאהבה מכמה ימים של קדרות".

כרך א', אגרת צב ר' משה זיידל · ר"ח סיון תרס"ו - יפו

מכתב ידידות קצר. הרב קוק מתנצל על טרדותיו ומבקש מתלמידו לכתוב במה הוא עוסק ומה תוכניותיו. הרב קוק שואל על הקשר שלו עם ר' בנימין מנשה לוין, ושמח שזה התחבר עם היראים שבגרמניה, שהתאימו את צורכי הזמן לתורה וליראה. הרב קוק מעודד את תלמידו ללכת בדרכם ולשלב את מעלותיהם עם מעלות החינוך במזרח אירופה, לטיפוס שלם של קדושה, חכמה וגבורה.

כרך א', אגרת קט הרב ר' אלתר נח הכהן · י"ט שבט תרס"ח - יפו

הרב קוק מודה על מכתב ועל מתנה ששלח לו הרב. הרב קוק מברך על פעולתו לקשר נפשות לחיבת ארץ ישראל, ומבקש פרטים על התיישבות יראי ה' בארץ. לדבריו זו 'עיקר עבודת הקודש בארץ ישראל בדורנו' והכנה לגאולה.

כרך א', אגרת קכח עורך העיתון 'החבצלת' · אדר תרס"ח - יפו

הרב קוק מברך את 'החבצלת' על התרחבותה לשלוש פעמים בשבוע. הרב קוק מקווה שההתקדמות לא תהיה רק בכמות, אלא שהעיתון יביא רוח חיים חדשים ורעיונות חיים, ספוגים בתחיית ארץ ישראל ובאותו זרם חיים שנח על ישראל מאז.

כרך א', אגרת קלו הרב אביגדור רבלין · ז' אייר תרס"ח - יפו

הרב קוק מתנצל על שלא כתב ומודה על 'דורות הראשונים'. הרב קוק מעיר שרוחו של המחבר שונה מרוחו: הספר 'לבוש קרבות', ואילו הרב קוק איש שלום מזרע אהרן. עם זאת הרב קוק מעריך את הספר ואת מחברו. הרב קוק תומך בביקור של המחבר בארץ, אבל ב'שערי תורה' ביקשו לדחות את הנסיעה מחמת דוחק כספי.

כרך א', אגרת קסז האגודה לרכישת קדשי ישראל בארץ ישראל והמכון לחקירת ארץ ישראל (א' גרייבסקי) · י"א מרחשוון תרס"ט – יפו

מכתב ברכה קצר. הרב קוק שמח על שתי מטרות האגודה, רכישת המקומות הקדושים ומחקר ארץ ישראל, ומוכן לסייע.

כרך א', אגרת קצא המשורר חיים נחמן ביאליק · ז' ניסן תרס"ט – יפו

מכתב ברכה לביאליק בבואו הראשון לארץ ישראל. הרב קוק קורא לו לשיר 'שירת הארץ, שירת התחייה', על ישע העם ואלוהיו, ועל העם החי הצועד על תבור וחרמון.

כרך א', אגרת רא שמעון רוקח · כ' אייר תרס"ט – יפו

הרב קוק מברך את שמעון רוקח על אות הכבוד שקיבל מקיסר אוסטריה, ועל מפעליו לטובת יפו.

כרך א', אגרת רב ר' חיים מיכל מיכלין · ד' אייר תרס"ט – יפו

דיון לשוני על הביטוי 'בריחי' (שבת). הרב קוק משער שהביטוי הארץ־ישראלי 'ברי-חי' הוא היפוך אותיות של 'בעל כרחו', כלומר קבלת ייסורים ברצון, בניגוד לבבלי 'מאי אפשר למיעבד'. הרב קוק מברך לרפואת חולי ציון.

כרך א', אגרת רצג מר לופו, מנהל מקווה ישראל ('כל ישראל חברים') · אייר תר"ע – יפו

ברכה לחברת 'כל ישראל חברים' (אליאנס) ביובל החמישים שלה, ולאידיאלים המוסריים, הדתיים והלאומיים של מייסדיה.

כרך א', אגרת שלא הרב יעקב משה חרל"פ · כ"ה אלול תר"ע – יפו

ברכה לחרל"פ על כניסתו לרבנות שכונת שערי חסד בירושלים, ולקהילה שזכתה ברב צדיק וישר.

כרך א', אגרת נוספות ג מאת האדר"ת אל הרב קוק · (תרס"ד – ירושלים)

ברכת האדר"ת לרב קוק לקראת כניסתו לרבנות יפו: שתהיה רגלו מבורכת, שדבריו יישמעו, ושיזכה לזכות את הרבים. האדר"ת מצטער שבגלל מחלתו אינו יכול לנסוע לקבל את פניו.

כרך ב', אגרת שסד הרב יעקב משה חרל"פ · כ"ו סיון תרע"א – יפו

הרב קוק מסכים להדפסת חליפת המכתבים ביניהם ב'המוריה', אם יש בזה תועלת. בימים אלה הרב קוק יוצא לסייר בכרמי המושבות, ולכן אינו יכול לקבוע פגישה.

כרך ב', אגרת שעב ועד מוסד בירושלים · ו' מנחם אב תרע"א – יפו

הרב קוק מודה על המכתב, ומרשה להשתמש בתעודה שנתן לטובת המוסד.

כרך ב', אגרת תמח הרב אברהם משה לונץ · כ"ד מנחם אב תרע"ב

ברכה ליובל של לונץ, על עבודתו הרבה לחכמת ישראל ולספרות ארץ ישראל, בתנאים קשים.

כרך ב', אגרת תנז אליהו לוי · י"א תשרי תרע"ג – יפו

הרב קוק מודה על 'המודיע', ובמיוחד על הגיליון של 'אגודת ישראל' נגד 'הרתחנים', ועל הטרחה בעניין העגונה.

כרך ב', אגרת תקכט הרב הראשי ד"ר יוסף הרץ, לונדון · ו' ניסן תרע"ג – יפו

הרב קוק מברך את הרב הרץ על מינויו לרב הראשי של בריטניה. הרב קוק ממליץ על שמואל פרומקין, בן הרב אריה לייב פרומקין, הפועל למען נתיני בריטניה בארץ, שאינם זוכים לחסות רשמית ראויה. הרב קוק מבקש מהרב הרץ להשפיע כדי להשיב להם את מלוא החסות.

כרך ב', אגרת תקצא ד"ר משה וולך · כ"ב אלול תרע"ג – יפו

הרב קוק מודה על ההרצאה המפורטת לאגודת הרופאים, שהבהירה את מקרה ש' ברגר, ומברך אותו בהצלחה בהצלת נפשות.

כרך ב', אגרת תרד הרב יעקב משה חרל"פ · ערב ראש השנה תרע"ד – יפו

ברכת שנה טובה נלהבת לרב חרל"פ ולמשפחתו, שמעיינותיו יפוצו חוצה ויאירו את אור ה'. בהערה: התקבל מברק מצפת שמצבו של הרידב"ז השתפר. הרידב"ז אינו צריך מחילה מהרב קוק, כי האהבה ביניהם שלמה.

כרך ב', אגרת תרכג אלתר דרויאנוב · כ"ג כסלו תרע"ד – יפו

הרב קוק מתיר לדרויאנוב לכתוב 'לכבוד העורך' ומודה על הנימוס. חותנו הישיש נראה בריא; הוא התלונן על האכסניה, והרב קוק מתייחס אליו בכבוד.

כרך ב', אגרת תרלד מנחם מנדל ביליס · כ' טבת תרע"ד – יפו

ברכה לבייליס על שחרורו אחרי משפט עלילת הדם, 'למרות אנשי דמים ומרמה' שרצו לבלוע אותו ואת יהדות רוסיה. הרב קוק משבח את אומץ ליבו ואמונתו, ושמח על החלטתו לעלות לארץ. הרב קוק מזמין אותו בשם כל יושבי הארץ.

כרך ב', אגרת תרלז הרב שבתי, שוחט בבויסק · כ"ח טבת תרע"ד – יפו

הרב קוק שמח שבניו של הרב שבתי מדפיסים את חידושיו. הרב קוק זוכר את שיחות התורה שלו מימי רבנותו בבויסק, ובמיוחד באגדה, שמעוררת אהבת תורה ויראת שמיים.

כרך ב', אגרת תרמא זלמן רבינוביץ, קרוב משפחה · ראש חודש שבט תרע"ד – יפו

תנחומים על פטירת אמו. הרב קוק משבח אותו על שבחר 'אורח ישרים', ומצרף מכתב ברכה לאגודת 'עדת בני ישראל'.

כרך ב', אגרת תרמב אגודת 'עדת בני ישראל', שיקגו · ראש חודש שבט תרע"ד – יפו

ברכה לאגודת צעירים בשיקגו שקבעה את שמירת השבת כתנאי לחברות בה. הם יהיו מופת, ויראו 'כי עוד ישראל חי'.

כרך ב', אגרת תרפט הרב יעקב משה חרל"פ · ב' סיון תרע"ד – יפו

ברכה לשבועות: התורה שבכתב ושבעל פה הן 'תורה אחת'. 'השלום מכוון אל האמת... דיוק של אמת יש בו'. הלכה למשה מסיני גנוזה בכתרים. 'את ה' אלוקיך תירא – לרבות ת"ח', שכבודם כבוד התורה.

כרך ג', אגרת תשלט הרב זלמן פינס · ה' תשרי תרע"ו – סנט גאלן

ברכת שנה טובה. 'הגרזנים והמשורים' של המלחמה הם רק כלים ביד ה', ש'חסדיו... עטופים במעטה נקמה'.

כרך ג', אגרת תשסב ד"ר זאב יעבץ · כ"א שבט תרע"ו

תודה על ברכתו. תקווה לעבודה פורייה בזמן העיכוב בגולה, 'שכם אחד עם מבחר כוחות העובדים'.

כרך ג', אגרת תשסט ד"ר זאב יעבץ · ערב ראש חודש אייר תרע"ו - לונדון

תודה על ספרו (תולדות ישראל, חלק ט), וברכה להמשך מפעליו הספרותיים.

כרך ג', אגרת תשעו ד"ר זאב יעבץ · ח"י תמוז תרע"ו

תודה. הקונטרס נמצא בשלמות בחוברות. עניין דירת הקיץ עוד לא הוחלט, כי 'צרות הכלל משכחות את הפרטיים'.

כרך ג', אגרת תשפט הרב זאב וולף רוגוזניצקי · ו' מרחשוון תרע"ז - לונדון

התנצלות על העיכוב. הנדודים נחוצים כדי 'לפזר ניצוצי אורה', ו'אוירא דארץ ישראל' מתפשט בגולה דרך בני ציון שהתפזרו. על הר"ן בראש פסחים: ביטול חמץ הוא מטעם הפקר, כפי שמוכיח ממשל 'סופי תאנים', ולכן הר"ן חידש שחמץ, שאינו ברשותו, דומה לדברים שאינם חשובים. אין צורך בכתב סמיכה - 'תורתו מכרזת עליו'.

כרך ג', אגרת תתז ד"ר זאב יעבץ · ה' אדר תרע"ז - לונדון

הרב קוק שולח לו את 'ריש מילין' לאות הוקרה ותודה על ספריו.

כרך ג', אגרת תתמז הסכמה ל'מעשי למלך' של הרב מרדכי צבי שוורץ · (תרע"ח) - לונדון

שבח לחיבור דרושים ושירים על הפסוק 'בכל דרכיך דעהו', 'פרשה קטנה שכל גופי תורה תלויים בה'.

כרך ג', אגרת תתנא הלורד ליונל וולטר רוטשילד · כ"ג מרחשוון תרע"ח - לונדון

ברכה על 'הצהרת בלפור', שרוטשילד היה 'הציר המבשר' שלה: 'הסכמתה העדינה של ממשלת בריטניה... להשיב לנו את ארץ אבותינו'. הרב קוק מאחל שיראה את מלוא התגשמותה. לבריטניה נפל הגורל 'להיות הראשונה בעבודת הקודש' של בניין העם בארצו.

כרך ג', אגרת תתנד ל' א' פלק, פלימות · (תרע"ח)

תודה וברכה לו ולבני 'הגדוד העברי' - 'נושאי דגל ראשית צמיחת ישועתנו'.

כרך ג', אגרת תתעו הרב יעקב משה חרל"פ · ט"ז אדר תרע"ח - לונדון

'עוד לא פותח הסמדר, אבל עומד הוא להיפתח'. מתוך 'דכאות ארץ העמים' הרב קוק מתעודד מאור ארץ החיים. חפצו לרומם את 'דגל ירושלים' ולאגד את כל יראי ה' וחושבי שמו. הרב קוק מבקש לדעת על בריאותו של הרב חרל"פ.

כרך ג', אגרת תתקיז ד"ר חיים ויצמן · א' דראש חודש מרחשון תרע"ט

ברכת שלום לויצמן בשובו ממסעו לארץ ישראל, 'אדיר הרושם ורב התוצאות'. הרב קוק מקווה שהזרע שנזרע על הרי ציון יישא פרי. (סוף המכתב לא נמצא.)

כרך ג', אגרת תתקמט הרב זאב יעבץ · ט"ז אדר שני תרע"ט

הרב קוק מודה על מכתב הפורים ו'מילי דבדיחותא'. השמועות הנוראות מרוסיה, שהגיעו ביום הפורים, נטלו את זיו השמחה. הרב קוק מקווה שהן כוזבות או מוגזמות. מזל טוב על הולדת נין (בן רבעים).

כרך ג', אגרת תתקסא מרדכי מאהל (חותן), בשם ועד המחאה נגד הפרעות · כ"ז סיון תרע"ט

הרב קוק אינו יכול להשתתף בגלל מצב בריאותו, אבל שולח ברכה לוועד על עוררו את 'עברת הקודש' של יהודי בריטניה נגד הרוצחים. 'ישמע קול שועת דמי אחינו הנקיים', ותפילה לנקמת דם עבדיו.

כרך ג', אגרת תתקסג ר' ב"ל דייכאווסקי · ו' תמוז תרע"ט – וסטקליף

הרב קוק מודה על נכונות הרב ד"ר יונג לדרוש בבית הכנסת 'בעניין המאורע' (כנראה החלמתו). אשתו שולחת דרישת שלום ו'הכרת טובה עמוקה'.

כרך ג', אגרת תתקסה ר' אברהם קמחי (ביידיש, בצירוף תרגום) · כ"ו תמוז תרע"ט

מזל טוב, באיחור, על הבר מצוה של בנו ועל סיום התורה. הרב קוק מודה על משלוח מכתבי רב קובנה. מועד הנסיעה עדיין לא נקבע, והמעבר דרך איטליה קשה.

כרך ג', אגרת תתקעג הרב משה קליערס, רב טבריה · כ"ח אלול תרע"ט – ירושלים

ברכת השנה והתנצלות על עיכוב תשובותיו. כשיסתדרו ענייניו בירושלים יתכנסו לכונן את 'הסתדרות ירושלים', והרב קליערס יהיה מהבונים.

כרך ג', אגרת תתקעד הרב ל"א פלק, הרב הצבאי של הגדוד העברי · (תרע"ט)

תודה וברכה לרב ולכל בני הגדוד, 'נושאי דגל ראשית צמיחת ישועתנו'.

כרך ג', אגרת תתקעה ועד המושבה רחובות · (תרע"ט)

תודה וברכה לעדת רחובות, 'החקוקה כחותם על לבבי'. הרב קוק מקווה לבקר אחרי החגים.

כרך ג', אגרת תתקעו קול קורא ליושבי ירושלים, יפו, המושבות וערי הקודש · (ערב ראש השנה תר"פ)

תודה על קבלת הפנים מכל החוגים. הרב קוק מקווה שכל הכוחות יתאגדו להבליט את 'זיו הקודש' שבאוויר הארץ, בעבודת הקודש ובעבודת החול גם יחד, ושיוכל לשרת את כולם. ברכה שתהיה שנת תר"ף 'ומרפא לכל תחלואינו', שנת אחדות ובניין.

כרך ד', אגרת אלא מלך בריטניה (ליום הולדתו) · (תר"פ)

בשובו מבית הכנסת הגדול בירושלים, שבו התפללו לשלום המלך, הרב קוק מוסר לו את רשמי התפילה וברכה מציון.

כרך ד', אגרת אלב המלך ג'ורג', לונדון · (תר"פ)

תודה בשם ישראל על התגשמות ההכרזה על בית לאומי לישראל בארץ, ותפילה לשלום המלך והממלכה.

כרך ד', אגרת אלג הוועד הפועל הציוני · (תר"פ)

מזל טוב על הבטחת הבית הלאומי, ותפילה לאחד את כל המפלגות 'ברוח ה'.

כרך ד', אגרת אסה הרב יעקב חי זריהן, טבריה · כ"ח תשרי תרפ"א

הרב קוק מתנצל על עיכוב ההסכמה לספר הרב י' בירדוגו. הרב קוק מודה על דבריו לחיזוק 'אורות', לרומם את 'דגל ירושלים' ולהצמיח גאולה 'בתשובה עילאה'.

כרך ד', אגרת אצב הרב א' פלק · י"ט אדר שני תרפ"א

הרב קוק הופתע מעזיבתו הנחפזת את הארץ, ומתנצל על עיכוב התשובה בגלל 'מאורעות הימים'. הרב קוק מקווה שמצא מצב הגון ושישוב לציון לעבוד עם 'כוחות עדינים'.

כרך ד', אגרת אקג האדמו"ר מגור · אור ליום ב' אייר תרפ"א

ברכת הדרך לאדמו"ר בצאתו מהארץ, אחרי שזכה להתקשר בחיבת הקודש של ארץ ישראל, ותפילה שישוב במהרה.

כרך ד', אגרת אקיט ר' בנימין דייכאווסקי, לונדון · ערב ראש השנה תרפ"ב - ירושלים

ברכת השנה לו ולקהילת 'מחזיקי הדת'. הרב קוק ממליץ על הרב אביגדור ריבלין מבויסק, מנכבדי העיר ומופלג בתורה, שבא ללונדון לחפש משרה בקודש או בחול, ומבקש לקרבו.

כרך ד', אגרת אקלט הרב משה שמואל גלאזער ובנו, רב קלויזנבורג · ו' מנחם אב תרפ"ב

התשובה התעכבה בגלל 'צער פנימי' ממחלוקת 'אוהבי מדנים', ובגלל שמחה על 'ראשית צמיחת קרן ישועתנו' בפעולות השליחים לפני המלכים. הרב קוק מתנצל על הקיצור.

כרך ד', אגרת אקנח הרב מ"י בערמאן · ז' שבט תרפ"ג

הרב קוק נרעש מהידיעה בעיתון (שנכנס לבית תפילה של אמונה אחרת). הרב קוק מבקש להודיע למערכת שמעולם לא נכנס לשום מקום כזה, 'ולא היו דברים מעולם'.

כרך ד', אגרת אקסא אלברט איינשטיין · י"ח שבט תרפ"ג

ברכה לאיינשטיין בבואו לירושלים: 'ברוך שחלק מחכמתו', והוא 'עטרת תפארת לעם חכם ונבון'. הרב קוק ישמח לקבל את פניו.

כרך ד', אגרת אקסח מערכת 'הישראלי הסקנדינבי', קופנהגן · כ"ג שבט תרפ"ג

ברכה לפרופסור דוד סימונסן, הרב הגדול לתורה ולחכמה, לרגל יום הולדתו השבעים בז' באדר.

כרך ד', אגרת אקסט הרב ישעיה גלאזער · כ"ג שבט תרפ"ג

תודה על ספרו באנגלית על השאלה הציונית, ושמחה על השתדלותו לפני גדולי אמריקה.

כרך ד', אגרת אקעה 'אגודת הפועלים הראשונה' בירושלים · י"ג אדר תרפ"ג

הרב קוק שמח בהזמנה לסיום סדר נשים, אבל מצב בריאותו אינו מרשה לו לצאת. 'חזקו ואמצו בתורת ה'.

כרך ד', אגרת אקעח הנציב העליון, סר הרברט סמואל · י' ניסן תרפ"ג - ירושלים

ברכת פסח, והזמנה לו ולמשפחתו לכוס תה בביתו באחד מימי החג.

כרך ד', אגרת אקפה מרכז 'המזרחי' באוסטריה, וינה · י"ד תמוז תרפ"ג

תודה על ברכתם לתואר הכבוד שהעניק לו מלך בריטניה.

כרך ד', אגרת אקפז מר שלמה פראטאס, ועד בחירת רב בקהילת ביקור חולים, סיאטל · ט"ו תמוז תרפ"ג

ברכה על בחירת הרב שמעון וינוגרד, בנו של הרב יצחק וינוגרד, שכבר בילדותו הראה סימנים טובים.

כרך ד', אגרת אקצב ר' אלכסנדר הערמאן · י"ט מרחשון תרפ"ד

הרב קוק שמח במכתבו, ומתנצל שמלאכת הכתיבה נעשית לרוב על ידי אחרים. קבלות על הצדקות מצורפות.

כרך ד', אגרת אקצג ר' בנימין ליב דייכאווסקי, פרנס 'מחזיקי הדת' · י"ט מרחשון תרפ"ד

דברי הדלטוריה (ההלשנה) של אנשים אחדים לא קלעו למטרתם, ורוב נכבדי העם מעריכים את דרך התום. קבלות מצורפות.

כרך ד', אגרת אקצט ר' בנימין דייכאווסקי · כ"ו כסלו תרפ"ד

מזל טוב על נישואי בתו.

כרך ד', אגרת ארי הרב זאב יעבץ · ט' שבט תרפ"ד – ירושלים

תודה על החלק התשיעי של 'תולדות ישראל'.

כרך ד', אגרת אריא המלך ג'ורג' החמישי · ט"ו שבט תרפ"ד – ירושלים

תודה על התואר 'מפקד אזרחי של הממלכה הבריטית'.

כרך ד', אגרת ארלז הרב יעקב משה חרל"פ · ה' אייר תרפ"ד – ניו יורק

דבריו הרהיבו את לבו בנדודיו. הרב קוק קיבל מכתב מבנו של הרב חרל"פ, שעדיין לא בא בגלל המרחק.

כרך ד', אגרת ארמה הרב א"מ, 'הקדוש לרבבות אלפי ישראל' · ערב ראש חודש מנחם אב תרפ"ד – ניו יורק

מזל טוב לנישואי צאצאיו. הרב קוק אינו מתערב בענייני החלוקה, אבל דיבר טובות על הישיבות בפולין ועל המתיבתא.

כרך ד', אגרת ארמט ברכת השנה ליהודי ארצות הברית וקנדה · י"ג אלול תרפ"ד – ניו יורק

מהשמועות לא יכול היה להעריך את יהדות אמריקה, 'עד אשר באתי ונוכחתי', ומצא 'אור גדול של נשמה יהודית חיה'; הליקויים הם רק מצבים חיצוניים, ואהבת התורה והארץ ותקוות הגאולה חיות. ברכה לשנה של הכרת גדלות האומה ובניין הארץ.

כרך ד', אגרת ארנ דוד תדהר, קצין משטרה בירושלים · ט"ו אלול תרפ"ד – ניו יורק

תודה על ספרו 'חוטאים וחטאים בארץ ישראל', שעשה רושם טוב באמריקה. 'יהי רצון שנזכה... לספר כתוב צדיקים וצדקות בארץ ישראל'.

כרך ד', אגרת ארנז מר יעקב גינצבורג, פילדלפיה · ט' מרחשון תרפ"ה – ניו יורק

ברכה לרב דב אריה הכהן לוינטל לרגל יום הולדתו השישים, ושבח לגאונותו ולמפעליו, גם בארץ. בגלל הנסיעה הקרובה הרב קוק מקצר; הרב לוינטל לקח חלק גדול בעבודת ה'ריליף'.

כרך ד', אגרת ארסז הרב אהרן וולקין · י"א טבת תרפ"ה

מזל טוב על מינויו לרב פינסק.

כרך ד', אגרת ארסח הרב חיים ישראל דייכעס, לודז' · י"א טבת תרפ"ה

אין לו שום טרוניה עליו; רק הביע צער לרב רנג"ש על ביטוי באחד המכתבים כשקיבל את 'אגרות הראיה'. בלונדון דיבר עם ועד ישיבת עץ חיים לטובת הרב רנג"ש, ומקווה שיועיל. ברכת ניחומים.

כרך ד', אגרת ארפו הרב אליעזר סילבר, רב ספרינגפילד · ח״י שבט תרפ״ה

מזל טוב על מינויו. הרב קוק מזכיר את אגודת הרבנים הכללית בירושלים ואת הישיבה המרכזית, שאליה דופקים תלמידים מצוינים מרוסיה ופולין; צריך הוצאה רבה, בניין הישיבה, וגם היכל לרבנות הראשית.

כרך ד', אגרת ארפח ר׳ אברהם קמחי · כ״ה שבט תרפ״ה

צער על שמכל התוכנית שתכננו בבזל לא נעשה דבר; כתב למר באדענהיימר. ברכה שישוב למצבו הטוב.

כרך ד', אגרת אשיח מר שמואל למפרט · ד׳ ניסן תרפ״ה

ברכה ותודה על נדבתו לאנציקלופדיה של תולדות חכמי התלמוד.